

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

**Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРАЇНОЗНАВСТВО

Рівень вищої освіти – бакалавр

Освітня програма Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Спеціальність С3 Міжнародні відносини

**Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація
та міжнародні відносини**

**Затверджено на засіданні
кафедри міжнародних відносин
Протокол No1 від 26 серпня 2025 р.**

м. Івано-Франківськ – 2025р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Країнознавство
Викладач (-і)	Струтинська Тетяна Зіновіївна – кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин
Контактний телефон викладача	(0342) 75 20 27
Е-mail викладача	tetiana.strutynska@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	Лекції – 24 год. Практичні заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год. 6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/ad06ef197f3dfb7aa169
Консультації	Згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальна дисципліна «Країнознавство» є базовим курсом для студентів спеціальності 291 «<i>Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії</i>». Вона формує систему знань про сучасну політичну карту світу, територіальну організацію країн і регіонів, їхні природно-ресурсні, демографічні, історико-культурні та політичні особливості. Курс спрямований на розвиток аналітичного мислення студентів, уміння здійснювати комплексний країнознавчий аналіз, розуміти закономірності розвитку країн і регіонів, їх роль у системі міжнародних відносин. Вивчення дисципліни поєднує теоретичну підготовку з практичними завданнями, роботою з картографічними матеріалами, аналітичними джерелами, статистикою та країнознавчими кейсами.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета курсу — сформувати у студентів знання, уміння та навички, необхідні для всебічного розуміння просторової організації світу, закономірностей розвитку держав, а також ролі країн і регіонів у сучасних міжнародних процесах. Основні цілі: 1. Ознайомити студентів із методологією країнознавчих досліджень. 2. Розкрити взаємозв'язки між географічними, історичними, політичними, соціально-економічними та культурними чинниками розвитку країн. 3. Розвинути здатність проводити аналітичні дослідження, порівнювати країни та регіони за різними критеріями. 4. Сформувати уявлення про сучасну політичну карту світу, регіональні відмінності та глобальні тенденції розвитку. 5. Виховати розуміння значення країнознавства для міжнародної аналітики, дипломатії,	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій і регіональних студій, що потребують комплексного використання теоретичних знань і практичних навичок.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності (СК):

СК5. Аналіз впливу світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин.

СК6. Використання засад дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу й етикету.

СК10. Аналіз структури й динаміки міжнародних суспільних комунікацій, їх впливу на міжнародну систему.

СК11. Оцінка природи, еволюції та ролі міжнародних організацій у системі міжнародних відносин.

СК12. Здійснення інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин.

Програмні результати навчання (РН):

РН06. Розуміння природи та характеру взаємодій окремих країн і регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

Вміння аналізувати соціально-економічні, політичні та культурні особливості держав.

Здатність використовувати країнознавчі знання у дослідженнях міжнародних процесів і зовнішньополітичних стратегій.

Навички формування аналітичних висновків і прогнозів щодо розвитку країн та регіонів світу.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1			нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	Семінарські заняття
Тема 1. Методологічні основи країнознавчих досліджень		2	2
Тема 2. Територія в країнознавстві		2	2
Тема 3. Географічне положення країни		2	2
Тема 4. Природно-ресурсний потенціал країни		2	2
Тема 5. Країнознавчі аспекти народонаселення та демографії		2	2
Тема 6. Історія та культура в країнознавчій характеристиці		2	2
Тема 7. Політична карта світу		2	2
Тема 8. Країни Західної Європи		2	6
Тема 9. Країни Північної та Південної Європи		2	4
Тема 10. Країни ЦСЄ та ПСЄ		2	4
Тема 11 Північна та Центральна, Південно-Західна та Південна Азія		2	4
Тема 12 Південно-Східна та Східна Азія		2	4
ЗАГ.:		24	36
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Поточний контроль з дисципліни «Країнознавство» відбувається шляхом перевірки засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять, написання контрольної роботи, підготовки індивідуальної роботи та контролю самостійної роботи. Перевірка засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей (в тому числі у формі презентацій), коротких письмових / тестових робіт. За опрацювання тем, визначених для семінарських занять студент може отримати максимально 15 балів. Відповідна форма активності студентів оцінюється за стобальною системою. У кінці семестру сума всіх оцінок ділиться на кількість оцінок та множиться на 3.		
Вимоги до письмових робіт	Написання 2 письмових контрольних робіт (оцінюються за 100-бальною шкалою) є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо здобувач не написав контрольні роботи, він вважається таким, що не виконав усі види робіт, що передбачаються силабусом. Контрольні роботи включають по 20 тестових питань та оцінюються по 10 балів кожна.		

Семінарські заняття	Оцінювання результатів навчання здійснюється за 100-бальною шкалою. Виступи на семінарських заняттях передбачають перевірку рівня теоретичних знань, умінь працювати з літературою та аналітичні навички щодо вивчення країн світу. «Відмінно» (90–100 балів) Здобувач освіти повністю та ґрунтовно опанував теоретичний матеріал дисципліни, вільно орієнтується в офіційних джерелах, статистичних даних, аналітичних матеріалах і рекомендованій літературі. Демонструє здатність: ✓ глибоко та всебічно пояснювати соціально-політичні, економічні, культурні особливості країни/регіону; ✓ логічно та структуровано вибудовувати відповідь; ✓ застосувати теоретичні знання для аналізу конкретних кейсів з країнознавства; ✓ порівнювати країни, виявляти тенденції та причинно-наслідкові зв'язки; ✓ аргументовано формулювати власне бачення проблематики. Практичні навички аналізу матеріалів країн сформовані на високому рівні. «Добре» (70–89 балів) Здобувач освіти добре засвоїв основний теоретичний матеріал, володіє змістом першоджерел, статистичних та довідкових даних, здатний аргументовано викладати інформацію. Виявляє вміння: ✓ аналізувати основні характеристики країни; ✓ пояснювати ключові процеси та явища, спираючись на рекомендовану літературу; ✓ висловлювати власні міркування з приводу країнознавчих питань. Допускає окремі неточності у логіці викладу, використанні термінів або при аналізі практичних матеріалів, але загалом демонструє достатній рівень підготовки. «Задовільно» (50–69 балів) Здобувач освіти частково опанував теоретичні знання, загалом орієнтується в основних джерелах, але: ✓ відповідає непереконливо, плутає поняття та терміни країнознавства; ✓ демонструє поверхневі знання про соціально-політичні чи культурні особливості країни; ✓ виявляє труднощі при аналізі статистики, картографічних чи порівняльних даних; ✓ не завжди здатний обґрунтувати висновки або застосувати знання до конкретних ситуацій. Практичні навички сформовані на базовому рівні, спостерігається недостатня аналітичність відповідей. «Незадовільно» (менше 50 балів) Здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає ключових понять і характеристик країн, майже не орієнтується в джерелах та літературі. Відповідь є несистемною або відсутня, аналітичні навички не сформовані, зв'язок теоретичного матеріалу з практичними аспектами не простежується.
Умови допуску до підсумкового контролю	Форма і терміни підсумкового контролю навчальної дисципліни визначаються навчальним планом. Здобувач(ка) допускається до підсумкового контролю у формі іспиту за умови виконання всіх передбачених силабусом навчальних робіт, відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 25 і більше балів під час поточного

	контролю.
Підсумковий контроль	Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на семінарах (максимально – 15 балів), тестування по лекціях (максимально – 5 балів) отриманих балів за самостійну роботу (максимально – 5), за презентацію проєкту (максимально – 5), за іспит – максимально 50 балів, що в сумі максимально може скласти 100 балів. Підсумковий семестровий контроль дисципліни здійснюється у формі екзамену та передбачає виконання тестових завдань. Перед екзаменами у терміни, визначені розкладом, обов'язково проводяться консультації. Кількість тестових питань становить 25, кожне з яких оцінюється у 2 бали. Відповідно, в ході складання іспиту студент може отримати максимально 50 балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Дисципліна базується на принципах академічної доброчесності, що передбачають самостійне виконання студентами навчальних і контрольних завдань, добросовісне використання джерел, відсутність плагіату, фабрикації чи фальсифікації даних. Будь-які порушення академічної доброчесності (списування, несанкціоноване користування під час контрольних робіт, використання чужих текстів без посилання, тощо) тягнуть за собою зниження оцінки або повторне проходження оцінювання. Ознайомитися з Положенням про академічну доброчесність можна на сайті університету: https://cnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%83-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82%D1%83.pdf?utm_source=chatgpt.com

Регулярна присутність на лекційних і практичних заняттях є важливою складовою успішного засвоєння матеріалу. У разі пропуску занять студент повинен відпрацювати пропущені теми в установленому порядку. Завдання (тести, індивідуальні, контрольні, презентації) виконуються у визначені строки. Несвоєчасне подання без поважної причини знижує оцінку або може бути не зараховане. Усі виняткові ситуації узгоджуються з викладачем індивідуально. Оцінюється якість участі у дискусіях, здатність аргументовано висловлювати власну думку, вміння аналізувати країнознавчі матеріали. Пасивна участь або порушення дисципліни негативно впливають на поточний рейтинг. Студенти зобов'язані дотримуватися правил етичної поведінки, поваги до викладача та одногрупників. Неповага, некоректні висловлювання чи порушення навчального процесу розглядаються як дисциплінарні порушення згідно з положеннями університету. Студенти можуть отримати додаткові бали за участь у наукових конференціях, круглих столах, проєктах, підготовку публікацій або проходження курсів неформальної освіти, пов'язаних із тематикою дисципліни. Такі бали зараховуються за рішенням кафедри міжнародних відносин. Результати неформальної освіти (сертифіковані онлайн-курси, тренінги, воркшопи) можуть бути зараховані в межах дисципліни відповідно до Положення. Викладач відкритий до комунікації зі студентами в межах консультацій, електронної пошти та навчальної платформи <https://d-learn.pnu.edu.ua/>. Рекомендується завчасно домовлятися про консультації, узгодження тем індивідуальних робіт і порядок відпрацювань.

8. Рекомендована література

1. **Антонюк Н. В., Мальська М. П., Занько Ю. С., Ганич Н. М.**
Теоретичні основи країнознавства : підручник. – Київ : Знання, 2011. – 326 с.
ISBN 978-966-346-820-4.
Рекомендовано МОН України.
2. **Безуглий В. В.**
Економічна і соціальна географія зарубіжних країн : навч. посібник. – Київ : Академія, 2007. – 704 с.
ISBN 978-966-580-249-5.
Охоплює економічні, демографічні та політичні аспекти розвитку країн світу.
3. **Безуглий В. В., Козинець С. В.**
Регіональна економічна та соціальна географія світу : навчальний посібник. – Київ : Академія, 2003. – 688 с.
ISBN 966-580-161-4.
Класичне видання, що використовується у країнознавчих і міжнародних дослідженнях.
4. **Головченко В. І., Дорошко М. С., Ігнат'єв П. М. та ін. ; за заг. ред. В. П. Крижанівського, В. І. Головченка.**
Країнознавство : підручник. – Київ : ВПЦ «Київський університет», 2008. – 658 с.
ISBN 978-966-439-062-7.
Комплексний курс із країнознавства для студентів напрямів «Міжнародні відносини» та «Регіональні студії».
5. **Дорошко М. С., Кривонос Р. А., Крижанівський В. П., Сербіна Н. Ф.**
Країнознавство. Країни СНД, Європи і Північної Америки : навчальний посібник. – Київ : Ніка-Центр, 2009. – 312 с.
ISBN 978-966-521-490-8.
Розглядає політичні, економічні та соціальні характеристики провідних країн.
6. **Козинець С. В.**
Країнознавство : навчально-методичний посібник. – Київ : Академія, 2005. – 512 с.
Містить теоретико-методологічні основи країнознавчих досліджень і приклади аналізу регіонів світу.
7. **Лизогуб В. А.**
Країнознавство : підручник. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 368 с.
ISBN 978-617-673-737-7.
Сучасне видання з оновленими статистичними даними й аналітичними матеріалами.
8. **Мальська М. П., Антонюк Н. В., Занько Ю. С., Ганич Н. М.**
Країнознавство: теорія та практика : підручник. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
ISBN 978-611-01-0288-9.
Рекомендовано МОН України для студентів ЗВО гуманітарних і міжнародних спеціальностей.
9. **Масляк П. О.**
Країнознавство : підручник. – Київ : Знання, 2007. – 292 с.
ISBN 966-346-199-3.
Висвітлює природно-географічні, демографічні та політичні особливості держав світу.
10. **Тонкошкур М. В., Покоłodна М. М., Полчанінова І. Л.**
Туристське країнознавство : навчальний посібник. – Харків : ХНАМГ, 2011. – 276 с.
ISBN 978-966-695-234-3.
Описує країни з точки зору туристичної привабливості, культурних і соціальних особливостей.
11. **Tetiana Strutynska, Julia Kobets** Współpraca międzynarodowa w przeciwdziałaniu zagrożeniom globalnym. Prawo i Bezpieczeństwo – Law & Security, 2025, 1(4)/2025, s. 7-17 <https://doi.org/10.4467/29567610PIB.25.001.21859>
12. Патріція Якубчик–Адамчик Разом проти або окремо в альянсі. Відносини між Іспанією і Великобританією на початку хіх століття. Переклад **Тетяни Струтинської**. Наукове видання. Івано- Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2020 –

420 с. ISBN 978-966-2343-82-3

13. **Струтинська Т.**, Мартисевич А. Основні напрями польсько-німецької співпраці. Вісник Прикарпатського університету. Політологія. Вип.14. 2020. С.240-250.
14. **Струтинська Тетяна**, Гушпіт Оксана Європейський напрям зовнішньої політики Дональда Трампа. Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. – Івано-Франківськ: ЛІК, Вип.13. – 2019. С. 178 – 184.
15. **Tetiana Strutyńska**, Samorząd Terytorialny Polski Wschodniej Wobec Wyzwań Rozwoju Regionalnego. Polskie doświadczenia i wnioski dla Ukrainy, liczba stron 288, Tetiana Strutyńska, Voter Turnout during Local Elections in Poland and Ukraine, s. 249-259, Wydawca: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie, Chełmskie Towarzystwo Naukowe, Chełm, 2017, red. Iwona Lasek-Surowiec
16. **Слободян Т.З.** Виборча система до органів місцевого самоврядування в Україні та Республіці Польща: порівняльний аналіз // 25 LAT POLSKIEJ SAMORZADNOSCI.-CHELM, 2016. - С.313-323.
17. **Слободян Т. З.** Президентські вибори в Україні та Польщі / Т.З. Слободян // Панорама політологічних студій: науковий вісник Рівненського державного гуманітарного університету. – Рівне : РДГУ, 2015. – Вип. 13. – С.115– 124. – фахове видання.
18. **Слободян Т. З.** Політичні відносини Польщі та Італії / Т. З. Слободян // Гілея: Науковий вісник: Збірник наукових праць. – К., 2015. – Випуск 101. –С.497–501.

Інформаційні ресурси

Законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали та рекомендації міністерств і відомств:

Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/>

Наукова бібліотека КНУ. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/>

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>